

Nr 10

X 2022

KRASNA LOVE

WIEŚCI

ISSN 2720-6033

KRASNA
ROSZEK

NAJLEPSZY FACHOWIEC W SWEJ DZIEDZINIE, NIE ZAWAHA SIĘ LECZYĆ KARALUCHA ANI ZAJRZEĆ W PASZCZĘ ANAKONDY, CHOĆ I TAK NIE JEST ONA TAK WAŁECZNA JAK PIMPUŚ.

PIMPUŚ NIE LUBI WETERYNARZA. NAWET GDY W DOMU JEST KO-NA-JĄ-CY („OCH, RATUJECIE PIMPUSIA NATYCHMIAST, NAJLEPIEJ OKŁADAMI Z PASZTETU”), W GABINECIE ROSZKA CUDOWNYM SPOSOBEM DOZNAJE OZDROWIENIA, PRÓBUJE ZJEŚĆ DOKTORA, A POTEM KATEGORYCZNIE ŻĄDA NAGRODY DLA DZIELNEGO PACJENTA („MOGĄ BYĆ KLOPSIKI”).

NASZE MIASTO WCIĄŻ ROŚNIE! CZY TO MOŻLIWE, CO TO ZNACZY? JAK ROZPOZNAĆ, CZY NASZ KOT CHORUJE, KRASNA ROSZEK TŁUMACZY.

O KUNDELKU, CO ŻYCIE URATOWAŁ PANU, HISTORIA MAŁO ZNANA ORAZ O NOWYM KĄCIKU VINCENTA I JEGO KURSIE RYSOWANIA.

O KRÓLOWEJ JESIENI, CO POTRAFI ROZMIARY OSIĄGNAĆ IMPONUJĄCE... RADZIMY TEŻ, CO ZROBIĆ Z DYNIA. POMYSŁY TROCHĘ ZASKAKUJĄCE!

Tajemnice Wrocławia

ROSNAĆ

W MADREJ
GŁOWIE,
czyli zgadnij
krasnąłowe
przystawie

CZY
MASTO
MOŻE

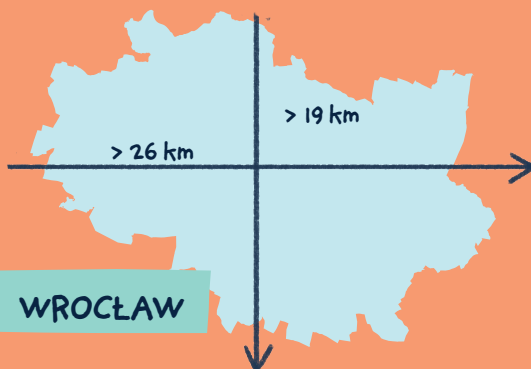
Mamo, tato,
daleko jeszcze?

Daleko. Szczególnie gdy mieszkacie na przykład w Leśnicy, a wasz kolega urządza urodziny na drugim końcu miasta, na przykład na Wojnowie. Żeby przejechać Wrocław z zachodu na wschód trzeba bowiem pokonać ponad 26 kilometrów! Niezła wycieczka, prawda?

Trochę krótsza podróż czekałaby was, gdybyście musieli dojechać z północnych granic miasta na jego południowe obrzeża.

BAGATELA, TO
TYLKO NIEWIELE
PONAD... 19 KILO-
METRÓW.

LEŚNICA

Psie Pole? A czemu nie Kocie?

BO WEDŁUG LEGENDY NA POLACH POD WROCLAWIEM PO WIELKIEJ BITWIE, W KTÓREJ KSIĄŻĘ BOLESŁAW KRZYWOUSTY POKONAŁ CESARZA NIEMIECKIEGO HENRYKA V, WAŁĘSAŁY SIĘ TYLKO BEZPAŃSKIE PSY.

SĄ JEDNAK TACY, KTÓRZY TWIERDZĄ, ŻE NAZWA PSIE POLE OZNAČZA „PSIĄ ZIEMIĘ”

KĄCIK KRASNALA WROCLOVKA

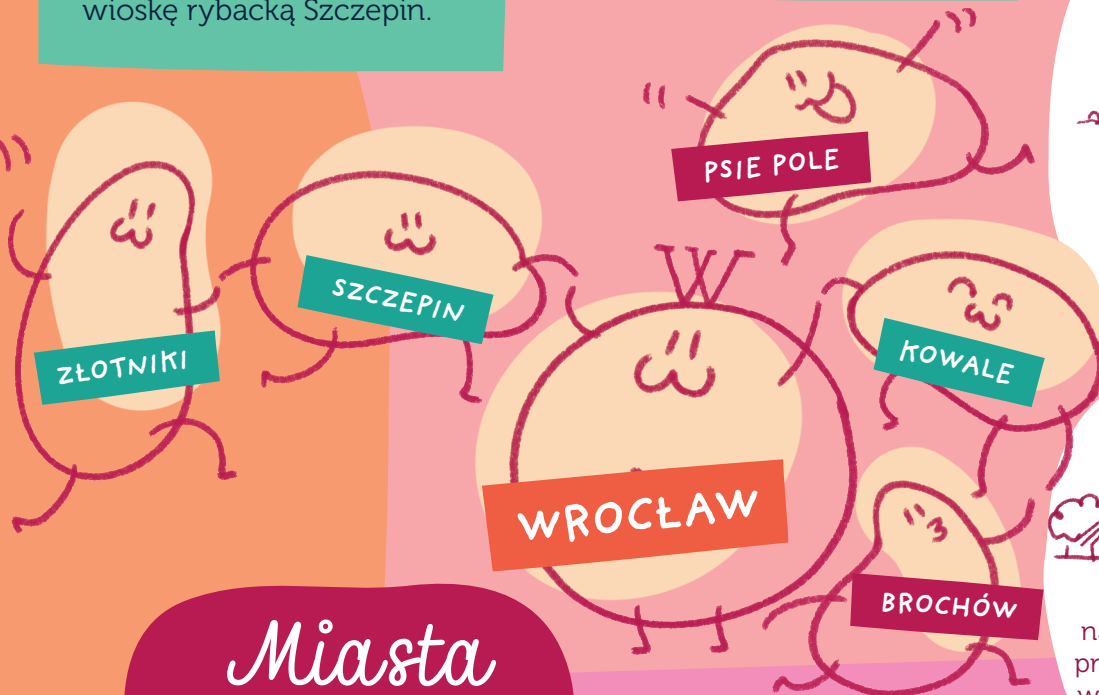

PRZEZ KILKASET LAT WROCŁAW OTOCZONY BYŁ GORSETEM MIEJSKICH MURÓW, KTÓRE ŚCISKAŁY MIASTO TAK MOCNO, ŻE AŻ BIEDNE NIE MOGŁO ODDYCHAĆ. A POTEM, JAK ZA DOTKNIĘCIEM CZARODZIEJSKIEJ RÓŻDZKI, PO ZBURZENIU MURÓW WROCŁAW NABRAŁ POWIETRZA W PŁUCA I ZACZAŁ ROSNAĆ I ROSNAĆ, STAWAŁ SIĘ CORAZ WIĘKSZY I WIĘKSZY...

Wioska w mieście?

Gdy mury miejskie nie ograniczały już Wrocławia, do miasta zaczęto przyłączać przedmieścia, czyli pobliskie wioski i osady, na przykład wioskę rybacką Szczepin.

Z czasem miasto wchłonęło położone całkiem daleko od centrum Wrocławia miejscowości, jak Złotniki lub Kowale. Dawne nieduże wioski lub osady szybko zmieniły swój charakter, zurbanizowały się.

Miasta w mieście?

JESZCZE INNI UWAŻAJĄ, ŻE KSIĄŻĘ MIAŁ W TYM MIEJSCU SWOJĄ PSIARNIĘ.

HERB
PSIEGO
POLA

Przyszła i kolej na miasta! Prawie sto lat temu częścią Wrocławia stała się Leśnica posiadająca duży zamek, Psie Pole z małym, ale własnym rynczkiem, a później Brochów, który miał nawet swój ratusz! Jeszcze dzisiaj w Leśnicy, na Brochowie i Psim Polu można poczuć atmosferę małych miasteczek.

KRASO WNICZEK

CZYLI SŁOWNICZEK
BAAARDZO
TRUUUUDNYCH
WYRAZÓW

RATUN-
KU!

GORSET
część ubioru damskiego (choć zdarzało się, że gorsety nosili mężczyźni) służąca podkreśleniu kształtów ciała, np. talii

PSIA ZIEMIA

nieurodzajna gleba; słowo „psi” oznacza często coś niedobrego, złego, niekorzystnego, na przykład: psia pogoda, pieskie życie

ZURBANIZOWAĆ SIĘ

nabrać miejskiego charakteru (na przykład poprzez miejską zabudowę i szybko rosnącą liczbę mieszkańców)

BITWA NA PSIM POLU

jedna ze sławniejszych bitew w średniowieczu, która miała rozegrać się pod Wrocławiem na Psim Polu w 1109 roku; historycy jednak wątpią, czy taka bitwa w ogóle miała miejsce

KĄCIK
PAPY
KRASNALA

MALARZ

i piesek

*u rolach
głównych*

Gdy otrzymał zamówienie od jezuitów, aby wymalować wnętrze kościoła we Wrocławiu, wahał się, czy przyjąć zlecenie.

– To kawał drogi od Wiednia – stwierdził. – Ale z drugiej strony jezuita nieźle płacą.

W końcu podjął decyzję:

– Jadę. No cóż, taka dola artysty. Jedzie tam, gdzie praca na niego czeka.

Gdy bił się z myślami, przy jego nogach siedział mały kundel , który wyczekująco patrzył w oczy swego pana.

– Nie martw się, psino. Zabieram cię ze sobą w daleką podróż – powiedział , głaszcząc .

Praca we wrocławskim kościele jezuitów była dużym wyzwaniem. z kilkoma pomocnikami miał do wymalowania olbrzymie sklepienie świątyni. Całymi dniami pracował z uniesioną głową, stojąc z pędzlem wysoko nad kościelną posadzką. Malowanie na mokrym tynku wymagało pośpiechu i pewnej ręki.

Mijały tygodnie.   codziennie wspinał się na rusztowania, zamalowywał

JAN MICHAŁ ROTTMAYR

ZNANY MALARZ O WIELKIEJ WYOBRAŹNI, TWÓRCA FRESKÓW (MALOWIDEŁ NAŚCIENNYCH)

(czyt. Rotmajer)

ŁATEK

KUNDELEK, WIERNY TOWARZYSZ I PRZYJACIEL MALARZA, KTÓREMU URATOWAŁ ŻYCIE

centymetr po centymetrze, a czekał na dole na swego pana, czasem przypominając mu szczekaniem, że najwyższy czas, aby wrzucić coś na żąb.

Tego dnia kończył malować postać samego cesarza. Poprawił jeszcze cesarskie wąsy i z pewnej odległości chciał zobaczyć, czy władca prezentuje się godnie. Zrobił krok do tyłu, potem jeszcze jeden, a gdy znów podniósł nogę, by jeszcze trochę się cofnąć, nagle usłyszał głośne szczekanie. Spojrzał w dół i... w ostatniej chwili chwycił się rusztowania. Gdyby nie kochany wierny ... aż strach pomyśleć, co mogłoby się stać.

Następnego dnia pomocnicy malarza pokazywali sobie coś na sklepieniu. Przez namalowane barierki balkonu, niedaleko cesarza i jego synów, obok postaci, której rysy bardzo przypominały mistrza , przeciskał się , sportretowany tak dobrze, że wyglądał jak prawdziwy.

ZADANIE

GDY BĘDZIESZ MIEĆ OKAZJĘ, KONIECZNIE ZAJRZYJ DO KOŚCIOŁA NAJŚWIĘTSZEGO IMIENIA JEZUS PRZY PLACU UNIWERSYTECKIM. ODNAJDŹ NAMALOWANEGO NA SKLEPIENIU ŁATKA. OD PONAD TRZYSTU LAT, STOJĄC BARDZO WYSOKO, PODZIWIWIA DZIEŁO SWEGO PANA.

KĄCIK
KRASNALA
ŻYCZLIWKA

NAZWA DZIESIĄTEGO MIESIĄCA
W ROKU, CZYLI PAŹDZIERNIKA, PO-
CHODZI OD PAŹDZIERZY.

SUCHE ZDREWNIĄŁE ŁODYGI (ZWANE PAŹ-
DZIERZAMI) ODDZIELANO PRZY OBRÓBCE LNU
I KONOPI. PONIEWAŻ BYŁ TO MIESIĄC, W KTÓ-
RYM ODBYWAŁO SIĘ WINOBRANIE, NIEKTÓRZY
NAZYWALI PAŹDZIERNIK WINNIKIEM. WARTO
W PAŹDZIERNIKU PRZYJRZEĆ SIĘ DOKŁADNIEJ
PRZYRODZIE, ABY WIEDZIEĆ, JAKA ZIMA
W TYM ROKU NADEJDZIE, BO: „GDY JESIEŃ
ZAMGLONA, ZIMA ZAŚNIEŻONA”.

A to
ciekawe

SŁOMA Z BUTÓW
WYCHODZI!

NIE
SZKODZI!

ZGRZEBNE SUKNIE

PANTALONY

ŁAPCIE

KAPCIE

POSTOŁY

NA KAŻDĄ OKA-
ZJĘ! ZDROWIE
I WYGODA!

DAWNIEJ WSZYSTKIE UBRANIA
WYKONYWANO Z NATURALNYCH
MATERIAŁÓW: LNU, KONOPI, SKÓ-
RY, SIERŚCI (WEŁNY) I FUTER
ZWIERZĄT, A NAWET Z DREWNA
I CZĘŚCI ROŚLIN (CZYLI ŁYKA).

SUKIENKI I SPODNI
MOGŁY BYĆ NA
PRZYKŁAD LNIANE,
CIEPLEJSZĄ ODZIEŻ
SZYTO Z SUKNA I FU-
TER, A BUTY ROBONO
ZE SKÓRY, Z LIPOWE-
GO ŁYKA, Z DREWNA
LUB... ZE SŁOMY.

KRÓLOWA

JEST TYLKO JEDNA

ŚWIETNIE NADAWAŁABY SIĘ NA DOMEK, WŁASNY I WCAŁE NIE CIASNY.

JAKA PIĘKNA!

I JAKA DUŻA!

A MOJA CZEBULA ROBI SZALTO!

JAKIE JEST NAJCIEŻSZE WARZYWO NA ŚWIECIE?

ILE WAŻY?

ŻOBACZCIE, OTO MOJA CZEBULA!

PRZEJRZAŁAM KSIĘGĘ REKORDÓW GUINNESSA, OTO CO ZNALAZŁAM:

A Ż CZEBULI MOŻNA ZROBIĆ ZUPĘ.

I SZYROP.
KOCIAM CIĘ, MOJA CZEBULO.

DYNIA MOŻE WYGLĄDĄĆ, JAK TYLKO CHCĘ. MOŻE MIEĆ KSZTAŁT WĘŻA! ALBO BRODAWKI JAK ROPUCHA! SĄ DYNIE W PASKI. I W KROPKI.

A NAWET W KOLOROWE SZLACZKI. Z DYNIE MOŻNA ZROBIĆ WSZYSTKO.

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL DYNIE!

9 PAŹDZIERNIKA
W OGRODZIE BOTANICZNYM

ODBEDZIE SIĘ BIEG REKORDU NA NAJCIEŻSZĄ DYNIE. KONKURS NA NAJDZWIĘKSZĄ DYNIE. I MNÓSTWO ZABAWY!

JUŻ NIEDŁUGO!

2

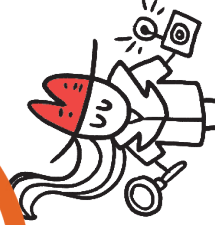
ARBUZ
150 kg

1

DYNIA
1226 kg

3

CUKINIA
54 kg

KĄCIK
DETEKTYW
MAGDY

PODOBNO POMYSŁ NA STWORZENIE KSIĘGI, W KTÓREJ ZAPISYWANE BĘDĄ REKORDY ŚWIATA, NARODZIŁ SIĘ PODCZAS POLOWANIA. SPÓR O TO, KTÓRY Z PTAKÓW ŁOWNYCH JEST NAJZYBSZY, TRWAŁ WŚRÓD UCZESTNIKÓW ŁOWÓW DŁUGO. ABY W PRZYSZŁOŚCI INNI NIE MUSIELI TOCZYĆ DŁUGICH DYSKUSJI, POSTANOWIONO ZEBRAĆ I SPISAĆ RÓŻNE REKORDY. PIERWSZA KSIĘGA REKORDÓW GUINNESSA UKAZAŁA SIĘ W 1955 ROKU.

A to ciekawe!

Leczymy PUPILA

Krasnal Radiowiec rozmawia z bohaterem numeru – krasnałem Roszkiem

Roszku, słyszałem, że twój imiennik, św. Roch, to patron lekarzy weterynarii.

I opiekun zwierząt domowych.

Właśnie o naszych pupilach chciałem z tobą porozmawiać. Skąd mamy wiedzieć, że coś im dolega? Koty i psy nie powiedzą nam wprost, że się źle czują.

Papuzka, żółw i chomik też nie.

No właśnie!

Wystarczy, że będziemy swoich przyjaciół dobrze obserwować. Gdy zachowują się inaczej niż zwykle, to może znaczyć, że coś niedobrego się z nimi dzieje.

Że boli je brzuch albo ząb?

Być może. Gdy wasz pies nie przybiegł się przywitać i leży gdzieś w cichym i ciemnym kąciuku, coś rzeczywiście może mu dolegać. Nie chce się bawić, jest bardziej senny niż zwykle, a gdy chcecie go pogłaskać, rozdrażniony może pokazać zęby, to ...

...znak, że jest chory!

Znak, żeby mu się dokładniej przyjrzeć. Gdy mój Mruczek, wielki czyścioszek, jakiś czas temu przestał się myć, a jego futerko nie lśniło jak zawsze, stracił apetyt i...

Psia kość! Mój Wichurka nie zjadł dziś śniadania. Biedaczysko! Zostawiłem go samego, a on pewnie cierpi...! (wybiega przejęty)

Spokojnie. To może znaczyć tylko tyle, że... No i poleciać.

POTOCZNIE OSOBĘ, DO KTÓREJ IDZIEMY, GDY NASZ PUPIL ZACHORUJE, NAZYWAMY WETERYNARZEM. TYMCZASEM SŁOWO „VETERINARIUS” POCHODZĄCE Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO OZNACZA „HODOWCĘ ZWIERZĄT”. POPRAWNIE POWINNIŚMY WIĘC MÓWIĆ: „IDĘ DO LEKARZA WETERYNARII”.

OD KIEDY LUDZIE ZACZĘLI LECZYĆ ZWIERZĘTA?

OD CZASU, GDY NIEKTÓRE Z DZIKO ŻYJĄCYCH ZWIERZĄT ZOSTAŁY PRZEZ CZŁOWIEKA UDOMOWIONE.

PIERWSZY ZNANY W HISTORII CZŁOWIEK, KTÓRY ZAJMOWAŁ SIĘ LECZENIEM ZWIERZĄT, ŻYŁ PIĘĆ TYSIĘCY LAT TEMU W MEZOPOTAMII.

PIERWSZA ZNANA LECZNICA DLA ZWIERZĄT DZIAŁAŁA W III WIEKU P.N. E. W INDIACH.

Zadanie

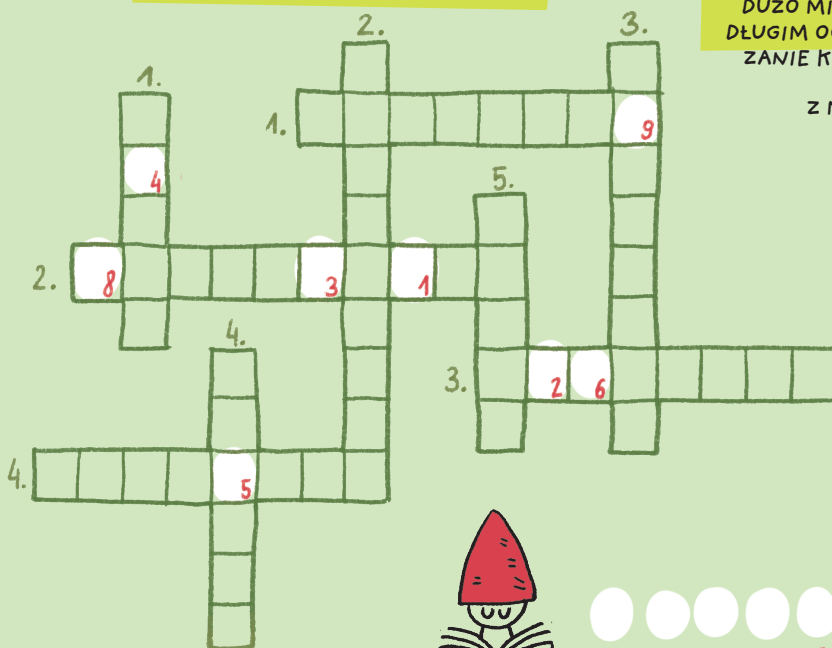
WYKREŚL NAZWY 11 ZWIERZĄT, KTÓRE NAJCZĘŚCIEJ SĄ NASZYM DOMOWYM PRZYJACIÓŁMI. NAZWĘ JAKIEGO ZWIERZĘCIA MOŻNA UŁOŻYĆ Z POZOSTAŁYCH LITER?

C	R	Y	P	I	E	S	S
H	Y	G	A	Z	Ż	Ś	K
O	B	E	P	K	Ó	W	R
M	A	K	U	O	Ł	I	Ó
I	M	O	G	T	W	N	L
K	A	N	A	R	E	K	I
S	Z	C	Z	U	R	A	K

Szukaj na SPOTIFY

NIEZWYKŁY GOŚĆ

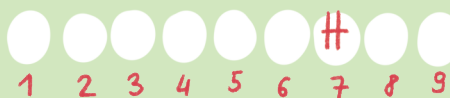
WYSŁUCHAJCIE OPOWIADANIA CZYTANEGO PRZEZ ARTURA BARCISIA PT. „NIEZWYKŁY GOŚĆ, CZYLI JAK DŹDŻOWNICA MAGDA LEDWO USZŁA Z ŻYCIEM, O TYM, CZY DLA DINOZAURÓW JEST WYSTARCZAJĄCO DUŻO MIEJSCA NA ZIEMI, I DLACZEGO DIPLODOK Z DŁUGIM OGONEM JEST NAJFAJNIEJSZY”, A ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI BĘDZIE DLA WAS PESTKĄ ALBO

BUŁKĄ Z MASŁEM, ALBO KASZKĄ Z MLEKIEM!
Pionowo:

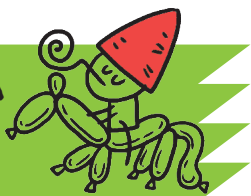
1. Gość specjalny
2. Klasowy poeta
3. Najmniejszy z krasnoludków
4. Właściciel rękawiczek z diplodokiem
5. Dżdżownica

Poziomo

1. Wielbicielka poezji
2. Ulubiona nauczycielka Maleństw
3. Syn Profesorka
4. O mało nie przejechał dżdżownicy

KĄCIK
KRASNALA
BIBLIOFILA

DYŃA HOKKAIDO ŚWIETNIE NADAJE SIĘ NA ZUPĘ, Z PIŹMOWEJ DYŃI WYCHODZĄ PRZEKRASNAŁOWE FRYTKI, A Z DYŃI MAKARONOWEJ MOŻNA UGOTOWAĆ DYŃIOWE SPAGHETTI. MNIAM!

A LODY? DYŃIOWE LODY SĄ THE BEST!

A CIASTECZKA DYŃIOWE? PYCHOTA!

A PLACEK Z DYŃI?

A SCHABOWY Z DYŃI?

TURLANIE
DYŃI

DYŃIOWY
SŁALOM

START

META

ŚWIETNIE,
CHŁOPAKI! A TERAZ
SPRÓBUJcie PCHAĆ
W TYM SAMYM
KIERUNKU!

REKORD
1000mm

DYŃIOWE
KRĘGLE

PCHNIĘCIE
DYŃIĄ

CZASAMI SPOSÓB WYKORZYSTANIA DYŃI MOŻE BYĆ ZASKAKUJĄCY. PEWIEN AMERYKANIN WYDRAŻYŁ WIELKĄ DYŃIĘ, NAZWAŁ JĄ BERTA, ZWODOWAŁ JĄ NA RZEKĘ MISSOURI, WSIADŁ I... PRZEPLYNĄŁ W DYŃI 61 KILOMETRÓW. ZAPEWNE NOGI MUSIAŁY MU BARDZO ZDRĘTWIEĆ W NIEWYGODNEJ POZYCJI, BO PODRÓŻ TRWAŁA AŻ 11 GODZIN.

Konkurs
z nagrodami

CO MOŻNA ZROBIĆ Z DYŃI? A CHOĆBY DYŃIOWY LAMPION. A MOŻE MASZ INNE POMYSŁY? CHĘTNIE JE POZNAMY I ZOBACZYMY. ZDJĘCIE SWOJEJ OZDOBIONEJ DYŃI PRZYŚLIJ NA ADRES:

KRASNALE@UM.WROC.PL

CHCĘ RYSOWAĆ,
ALE NIE UMIEM!

OD CZEGO W OGÓ-
LE ZACZAĆ?

NAMALOWAŁBYM
KOTKA, ALE NIE WIEM,
JAK TO ZROBIĆ...

KĄCIK
KRASNAŁA
VINCENTA

OTWIERAM KRASNAŁOWĄ SZKOŁĘ RYSOWANIA!

Od ogółu

do szczegółu

1

NARYSUJ LI-
NIE ŁĄCZĄCE
PRZÓD I TYŁ
KOTA TAK,
ŻEBY POWSTAŁ
TU KSZTAŁT
FASOLKI

NAJPIERW OGÓLNY
KSZTAŁT CIAŁA, CZY-
LI KOŁA, OWALE. TAK
NARYSUJESZ GŁOWĘ,
TUŁÓW I SZYJĘ

GŁOWA

PUPA

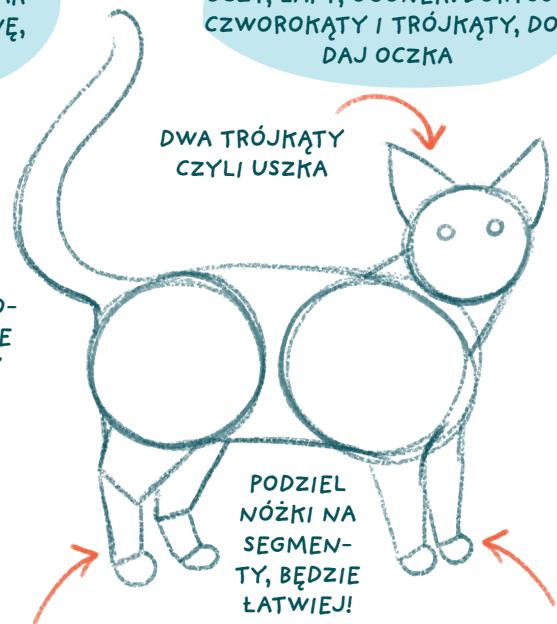
KLATKA
PIERSIOWA

DWIE PRO-
STE LINIE
I MAMY
SZYJĘ

2

TERAZ PIERWSZE DETALE: USZY,
OCZY, ŁAPY, OGONEK. DORYSUJ
CZWOROKĄTY I TRÓJKĄTY, DO-
DAJ OCZKA

DWA TRÓJKĄTY
CZYLI USZKA

PODZIEL
NÓŻKI NA
SEGMENTY,
BĘDZIE
ŁATWIEJ!

3

MOŻESZ JUŻ
WYMAZAĆ TE
LINIE, KTÓRE
NIE SĄ CI PO-
TRZEBNE

I JESZCZE WIĘCEJ DE-
TALI! KSZTAŁT OCZU,
FUTERKO, WĄSY,
PAZURKI

POŁĄCZ ELEMENTY
MIĘKKĄ, ZAOKRĄGLO-
NĄ LINIĄ

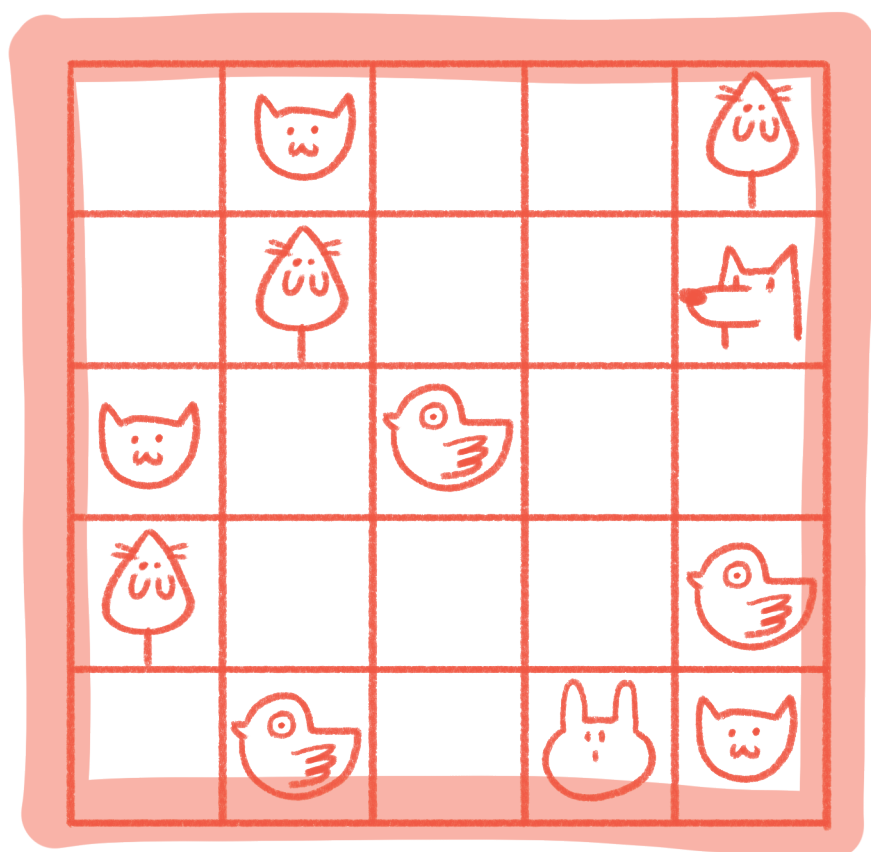
4

A MOŻE WOLISZ, ŻEBY
SZCZEGÓŁY WY-
GLĄDAŁY INACZEJ?
ZOBACZ, FUTERKO
MOŻNA NARYSOWAĆ
TEŻ W TEN SPOSOB!

ZWIERZĘCE SUDOKU

DORYSUJ BRAKUJĄCE ZWIERZĘTA TAK, ABY NIE POWTÓRZYŁY SIĘ W ŻADNYM RZĘDZIE (PIONOWO I POZIOMO).

KĄCIK
KRASNALICY
NIEZABUDKI

